

ML-121

March-2019

M.A., Sem.-IV

**507 : Psychology
(History of Psychology)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) ફ્રોઈડે દર્શાવેલ મનનું સંરચનાત્મક મોડેલ દર્શાવી, તેના મનોવિશ્લેષણની ટીકા કરો. 14

અથવા

એડલરના વૈયક્તિક મનોવિજ્ઞાનના યોગદાનની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તરો આપો. (કોઈપણ ચાર) 4

(1) _____ એ માનસિક રીતે બીમાર વ્યક્તિઓના ઉપચારની એક રીત છે.

(અ) મનોવિશ્લેષણ (બ) સંમોહન (ક) ઉદ્દીપક-પ્રતિક્રિયા

(2) એડલરનું મનોવિજ્ઞાન કયા નામથી ઓળખાય છે ?

(3) સામુહિક અચેતનનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?

(અ) ફ્રોઈડ (બ) એડલર (ક) યુંગ

(4) ફ્રોઈડ મૂળવૃત્તિના કયા બે પ્રકારો દર્શાવ્યા છે ?

(5) 'Totem and Taboo' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

(6) યુંગના સંપ્રદાયને કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?

(અ) વૈક્તિક મનોવિજ્ઞાન (બ) અહ્મનું મનોવિજ્ઞાન (ક) વિશ્લેષણાત્મક મનોવિજ્ઞાન

2. (અ) નવ્ય ફ્રોઈડવાદી તરીકે કારેન હોર્નીનું પ્રદાન ચર્ચો. 14

અથવા

નવ્ય ફ્રોઈડવાદી તરીકે સદ્દીવાનનું પ્રદાન ચર્ચો.

- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તરો આપો. (કોઈપણ ચાર) 4

(1) અહ્મના મનોવિજ્ઞાન સાથે કોનું નામ જોડાયેલ છે ?

(અ) એડલર (બ) એન્ના ફ્રોઈડ (ક) યુંગ

(2) 'The Ego and The Mechanism of Defence' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

(અ) સદ્દીવાન (બ) એન્ના ફ્રોઈડ (ક) ફ્રોઈડ

(3) વ્યક્તિત્વનો 'ગ્રહણશીલ પ્રકાર' કોણે આપ્યો ?

(અ) હોર્ની (બ) ફ્રોઈડ (ક) એરિક ફ્રોમ

(4) સદ્દીવાને બોધનના કયા ત્રણ પ્રકારો આપ્યા છે ?

(5) મનોસામાજિક વિકાસના તબક્કાઓ કોણે આપ્યા છે ?

(6) મૂળભૂત ચિંતાના ત્રણ તત્વો હોર્ની એ દર્શાવ્યા છે. (ખરું કે ખોટું જણાવો)

3. (અ) માનવતાવાદી તરીકે કાર્લ રોજર્સનું પ્રદાન વર્ણવો. 14

અથવા

અસ્તિત્વવાદી મનોવિજ્ઞાનના મુખ્ય પ્રદાનકર્તા તરીકે મેડાર્ડ બોસ અને રોલો મેં નું પ્રદાન વર્ણવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના માઝ્યા મુજબ ઉત્તરો આપો. (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (1) માસ્લોના શ્રેણીક્રમના સિદ્ધાંતમાં ટોચના સ્થાને કઈ પ્રેરણા રહેલી છે ?
- (2) 'સ્વ' ના ચાર પ્રકારો કોણે આપ્યા છે ?
- (3) માનવતાવાદી મનોવિજ્ઞાનનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વ્યક્તિને એક સંગઠિત સ્વરૂપમાં અભ્યાસ કરવાનો છે. (ખરું કે ખોટું જણાવો)
- (4) આદર્શવાદી સ્વ એટલે શું ?
- (5) રોજર્સના મતે 'સ્વ' એટલે અનુભૂતિઓની સંપૂર્ણતા. – (ખરું કે ખોટું જણાવો)

4. (અ) મનોઉર્જા મનોવિજ્ઞાનમાં મેકડૂગલનું પ્રદાન ચર્ચો. 14

અથવા

વુડવર્થના ગત્યાત્મક મનોવિજ્ઞાનની ચર્ચા કરી વુડવર્થ અને મેકડૂગલની તુલના કરો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના માઝ્યા મુજબ ઉત્તરો આપો. (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (1) ધ્યેયપૂર્ણ વર્તન સ્વાભાવિક હોય છે. – (ખરું કે ખોટું જણાવો)
- (2) મનોઉર્જા મનોવિજ્ઞાન સાથે કોનું નામ જોડાયેલું છે ?
(અ) મેકડૂગલ (બ) વુડવર્થ (ક) ફ્રોઈડ
- (3) મૂળવૃત્તિનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો હતો ?
(અ) વુડવર્થ (બ) મેકડૂગલ (ક) ફ્રોઈડ
- (4) S-O-R સૂત્ર કોણે આપ્યું ?
- (5) મનોવિજ્ઞાન ખૂબ જ ઝડપથી આંતરવિધ્યાગત વિજ્ઞાન બનવા જઈ રહ્યું છે ? (ખરું કે ખોટું જણાવો)

ML-121

March-2019

M.A., Sem.-IV

507 : Psychology (History of Psychology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Explain Freud's structural model of mind and criticize it. 14

OR

Discuss Adler's contribution in Individual Psychology.

- (B) Do as directed. (any **four**) 4

- (1) _____ is a therapy for mentally ill person.
(a) Psychoanalysis (b) Hypnosis (c) Stimulus-Responses
- (2) By which name Adler's psychology is known ?
- (3) Who gave the concept of collective unconsciousness ?
(a) Freud (b) Adler (c) Jung
- (4) Which two types of basic instincts are given by Freud ?
- (5) Who wrote 'Totem and Taboo' ?
- (6) By which name Jung's system is known ?
(a) Individual Psychology
(b) Ego Psychology
(c) Analytical Psychology

2. (A) Discuss the contribution of Karen Horney as a Neo-Freudian. 14

OR

Discuss the contribution of Sullivan as a Neo-Freudian.

- (B) Do as directed. (Any **four**) 4

- (1) Whose name is associated with Ego Psychology ?
(a) Adler (b) Anna Freud (c) Jung
- (2) Who wrote 'The Ego and The Mechanism of Defence' ?
(a) Sullivan (b) Anna Freud (c) Freud
- (3) Who gave the types of personality- "receptive types" ?
(a) Horney (b) Freud (c) Erich Fromm
- (4) Which three types of cognition are given by Sullivan ?
- (5) Who has given the stages of psychosocial development ?
- (6) Horney described the three elements of basic anxiety. (True or False)

3. (A) Describe the contribution of Carl Rogers as a Humanist. 14

OR

Describe the contribution of Medard Boss and Rollo May as main contributor of Existential psychology.

- (B) Do as directed. (Any **three**) 3
- (1) Which motivation has been placed on the top in Maslow's Hierarchy Model ?
 - (2) Who has given the four types of 'self' ?
 - (3) The main objective of Humanistic Psychology is to study the person as a 'whole'. (True or False)
 - (4) What is Ideal self ?
 - (5) According to Rogers, 'Self' means Total Experience.- (True or False)
4. (A) Describe the contribution of McDougall in Hormic Psychology. 14

OR

Discuss the dynamic psychology of Woodworth and compare him with McDougall.

- (B) Do as directed : (Any **three**) 3
- (1) 'Goal achievement behaviour is spontaneous'. (True or False)
 - (2) Whose name is associated with Hormic Psychology ?
(a) McDougall (b) Woodworth (c) Freud
 - (3) Who has given the theory of Basic Instinct ?
(a) Woodworth (b) McDougall (c) Freud
 - (4) Who has given the formula of S-O-R ?
 - (5) Psychology is moving towards becoming the fastest growing Interdisciplinary Science. (True or False)
-